
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

האיחוד האירופי: "חיה" ייחודית - 54833

תאריך עדכון אחרון 24-10-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית בלימודי אירופה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר מאיה שיאון-צדקיהו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: maya.sion@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני, 17:00-18:00, בתיאום מראש באמצעות דוא"ל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

האיחוד האירופי הוא "חיה" ייחודית מבחינה פוליטית, מוסדית, ממשלית, כלכלית ומשפטית בעולם מדינות הלאום וביחסים הבין-לאומיים. ככזה, הוא מאתגר חוקרים מדיסציפלינות שונות, ובייחוד מדע המדינה ויחסים בין-לאומיים. קל יותר להגדירו על דרך השלילה: הוא יותר מאשר ארגון בין-לאומי, אך פחות ממדינה.

הקורס יבחן את ייחודו החל בתהליך בניית האיחוד האירופי על בסיס ההרס שהותירה מלחמת העולם השנייה ולקחיה ועד משבר החובות ומשבר הפליטים כיום. כמו כן הקורס יסביר כיצד האיחוד האירופי פועל, וינתח את שינוי מאזן הכוחות הבין-מוסדי בו לאורך השנים, ואת תחומי המדיניות הייחודיים בו, כגון השוק המשותף, איחוד המטבע - האירו, אזור חופש התנועה "שנגן", ומדיניות החוץ והבטחון. בנוסף, הקורס יבחן את הרלבנטיות של תיאוריות אינטגרציה שונות להבין, להסביר ולחזות את תהליך האינטגרציה האירופי.

מטרות הקורס:

להקנות ידע מקיף ולפתח הבנה מעמיקה אודות פרויקט האינטגרציה האירופית מההיבט ההיסטורי, הפוליטי-מוסדי, תחומי המדיניות, ותיאוריות אינטגרציה.

להכיר לסטודנט/ית גישות תיאורטיות מרכזיות לגבי האינטגרציה האירופית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להגדיר מושגי יסוד בתהליך האינטגרציה האירופית.

2. לתאר, להסביר, להשוות ולנתח את העליות והמורדות בתהליך האינטגרציה האירופית מבחינה היסטורית, מוסדית, כלכלית ופוליטית.

3. לנתח את תהליך האינטגרציה באמצעות תיאוריות שונות בדיסציפלינה.

4. להכליל ולהדגים תופעות ותהליכים בתהליך האינטגרציה האירופית.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: חלקו העיקרי של הקורס בנוי מהרצאות פרונטליות, המלוות במצגות, ומשולבות בדיונים פתוחים.

מספר שיעורים יוקדשו לדיבייט - סטודנטים יציגו בקבוצות עמדות ומדיניות שונות, תוך שימוש בטכניקת הדיבייט.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
1. הקדמה: מערש הלאומיות לעל-לאומיות

2. עשורים ראשונים של אינטגרציה אירופית - "קפיצה אל הלא נודע" (1950-85)

3. מקהילה לאיחוד (1986-2003)

4. איחוד במשבר - מאמנת חוקה עד לאמנת ליסבון, משבר האירו, משבר המהגרים/פליטים, ברקסיט ועוד

5. תיאוריות אינטגרציה

6. מוסדות ושחקנים

1.6 הנציבות

2.6 מועצת השרים והמועצה האירופית

3.6 הפרלמנט האירופי

4.6 בית הדין האירופי

5.6 קבוצות לובי

7. תהליכי קבלת החלטות

8. תחומי מדיניות

9. סוגיות נוספות: אירוסקפטיות, דעת קהל, עלית הימין הקיצוני, גרעון דמוקרטי ועוד.

10. האיחוד האירופי באגן הים התיכון ויחסיו עם ישראל

11. מבט מסכם

חומר חובה לקריאה:

פירוט יפורסם באתר הקורס (moodle)

הקריאה מבוססת על מספר ספרי מבוא וכן על ספרות מחקרית בתחום (מאמרים, פרקים בספרים וכד').

ספרי הקורס הם:

Desmond Dinan, Ever Closer Union: An Introduction to European Integration, 4th ed., (Boulder: Lynne Rienner Publishers, 2010).

Michelle Cini and Nieves Pérez-Solórzán Borragán, European Union Politics, 5th Edition (Oxford: Oxford University Press 2016).

Simon Hix and Bjørn Høyland, The Political System of the European Union, 3rd ed., (Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2011).

Helen Wallace, Mark A. Pollack and Alasdair R. Young, *Policy-Making in the European Union*, 6th edition (Oxford: Oxford University Press, 2010).

Neil Nugent, *The Government and Politics of the European Union*, 7th ed. (Basingstoke: Palgrave-Macmillan, 2010).

Desmond Dinan, *Ever Closer Union: An Introduction to European Integration*, 4th ed., (Boulder: Lynne Rienner Publishers, 2010).

- William E. Paterson Neill Nugent Michelle P. Egan, *Research Agendas in EU Studies: Stalking the Elephant* (Palgrave Studies in European Union Politics, 2010)

חומר לקריאה נוספת:

פירוט יפורסם באתר הקורס במודל (moodle).

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 50 %

בחנים 0 %

אחר 50 %

דיבייט

מידע נוסף / הערות:

הקורס פתוח גם לתלמידי שנה ג' בתואר ראשון.

עד 5 נקודות בונוס ינתנו על השתתפות פעילה ותורמת בקורס.

במהלך הקורס יתקיימו מספר דיבייטים בין קבוצות תלמידים. בסיום הדיבייט יוגשו הטענות המנומקים בכתב, כולל רשימה ביבליוגרפית.

* יתכנו שינויים בסילבוס במהלך השנה בהתאם לשיקול הדעת של המרצה.

* הסילבוס המחייב, העדכני והמלא יהיה באתר הקורס (מודל)

* יש לעקוב אחר ההודעות שיתפרסמו באתר הקורס.